

Факултет по общественото здраве

Катедра по акушерски грижи

4002 Пловдив, бул. В. Априлов № 15 А
email: midwifery.care@fph.mu-plovdiv.bg

Faculty of Public Health

Department of Midwifery Care

15A, Vasil Aprilov Blvd, 4002 Plovdiv
email: midwifery.care@fph.mu-plovdiv.bg

АКАДЕМИЧЕН СТАНДАРТ ЗА УЧЕБНА ДИСЦИПЛИНА

„СПЕЦИАЛНИ ГРИЖИ ПРИ РАЖДАЩИ С НОРМАЛНО И ПАТОЛОГИЧНО РАЖДАНЕ”

1. Цел на обучението по дисциплината

Учебната дисциплина „Специални грижи при раждащи с нормално и патологично раждане“ предоставя задълбочени теоретични знания и практически умения на студентите, които са в основата на акушерските грижи.

Целта на обучението по дисциплината е студентите от специалност „Акушерка“:

- да усвоят професионални компетенции за извършване на качествени акушерски грижи при водене на нормално и патологично раждане;
- да придобият професионални компетенции при извършване на качествени акушерски грижи при раждащи със соматични, психични, психологични и социални проблеми;
- да развият личностни качества и ценности, необходими при обгрижване на раждаща с нормално и патологично раждане.

Изброените цели отговарят на мисията и концепцията за университета, обема и кредитния рейтинг на дисциплината (по системата ECTS), видни от учебния план, квалификационната характеристика на специалността и образователната степен „бакалавър“. Те са съобразени с мястото на дисциплината в специалността по значимост и по хронология в учебния план. Дисциплината е фундаментална от ранния етап на подготовката на студентите, и преобладаващо обслужва последващия учебен процес.

2. Учебно съдържание на дисциплината

Специалните акушерски грижи при раждащи с нормално и патологично раждане е основна клинична дисциплина в обучението на акушерката.

Програмата е съобразена със спецификата на дейността на акушерката при обгрижване на жената при водене на нормално и патологично раждане.

В нея са включени теми, отнасящи се до комуникативните умения на акушерката, както с раждащата така и с нейното семейство. Работа в екип при спешни ситуации.

Тези знания дават възможност да се формират умения за адекватно поведение при упражняване на акушерската професия.

Дисциплината се изучава I-ви, II-ри и III-ти курс (II, III, IV , V и VI семестър) с общ хорариум на аудиторните занятия 90 часа.

Темите, които са застъпени в дисциплината са следните:

1. Организация и характер на работа в родилна зала.
2. Приемане на раждаща в родилна зала.
3. Подготовка на родилна зала за раждане.
4. Подготовка на акушерката за водене на раждане.
5. Подготовка на инструментариум и медикаменти, необходими при раждане.
6. Подготовка на бременна за раждане.
7. Задачи на акушерката в първи, втори и трети период на раждане.
8. Документация във връзка с раждането.
9. Задачи на акушерката в ранния послеродов период.
10. Превеждане на родилка в РО.
11. Водене на раждане при седалищно предлежание
12. Водене на раждане при многоплодна бременност.
13. Разстройства на родовия акт от страна на плода.
14. Водене на раждане при трудности и усложнения от страна на костния родов път.
Тесен таз.
15. Специални грижи при жени с преждевременно раждане.
16. Специални грижи при раждащи с преносена бременност.
17. Специални грижи при раждащи с мъртъв плод.
18. Специални грижи при раждащи с диабет.
19. Специални грижи при раждащи с хипоактивна родова дейност.
20. Специални грижи при раждащи с хиперактивна родова дейност.
21. Задачи на акушерката при подготовка на раждаща и инструментариум за операции, разширяващи мекия родов канал.
22. Специални грижи при жени с кръвотечение във втората половина на бременността.
23. Поведение на акушерката при кръвотечение в плацентарния и ранния постплацентарен период.
24. Задължения на акушерката при борба с хиповолемичния шок.
25. Задължения на акушерката при подготовка на бременна и раждаща за Секцио Цезареа.
26. Поведение на акушерката при раждане с форцепс.
27. Поведение на акушерката при раждане с вакуум екстракция.
28. Поведение на акушерката при операции, разширяващи мекия родов канал.
29. Водене на раждане в доболнични условия.

Съдържанието е хронологически подредено така, че всяка следваща лекция и свързаните с нея упражнения да ползват вече изучена материя и понятия. Между „съседните“ по учебен план дисциплини няма ненужно застъпване или „бели петна“.

Отражение в учебното съдържание на дисциплината намира развитието на личностните качества на студентите, насърчаване на тяхната инициативност, създаване на навици на перманентно самообразование и умение сами да се учат, придобиване на ключови компетентности и умения.

3. Предпоставки

Студентът трябва да притежава основни знания по дисциплините: “Акушерство-физиологично“, „Акушерство-патологично“, “Анестезиология и реанимация“, за да започне и завърши успешно обучението си по „Специални грижи при раждащи с нормално и патологично раждане “.

4. Академични ресурси

Лекциите се водят от хабилитиран преподавател, като 30% от тях могат да се възлагат на нехабилитирани преподаватели, притежаващи ОНС „Доктор“. Учебно-практическите упражнения се провеждат от хабилитирани и нехабилитирани преподаватели.

5. Материални ресурси

Материалната база на Катедра по акушерски грижи е разположена на четвърти етаж в Учебен корпус № 2 при Медицински университет – Пловдив, ул. „Любен Каравелов“ № 26. Лекционния курс на студентите по изучаваните дисциплини се провежда в две учебни зали, всяка от които е с площ от 56 м² и 32 места. За учебно-практическите занятия са обособени три специализирани зали снабдени с учебни помагала, съвременно болнично обзавеждане, макети, манекени и мулажи на ръце, седалище, тазове, макети раждане, инструментариум, куфари за спешна помощ и др. Студентите разполагат със свое работно място и имат достъп до всички консумативи и учебни помагала. Всяка от учебните зали разполага с 14 места, като две от тях са с площ от 51,78 м², а третата 45,4 м². На разположение на преподавателите и студентите са три мултимедии, мултифункционално устройство, три преносими и два стационарни компютъра с оптичен интернет.

6. Лекционно обучение

Водещият лектор на дисциплината разработва и изнася лекциите под избраната от него форма (лекционна форма или мултимедийна презентация). Всички теми по дисциплината са разработени и налични в катедрата и при поискване от страна на студентите се предоставят.

7. Учебно – практически занятия

Учебно-практическите занятия се провеждат на групи. За целите на упражненията се предоставят методични указания, ръководства и тестове. Поставят се самостоятелни и екипни задачи чрез които, се проверяват подготовката на студентите и получените знания и умения от конкретното занятие. За по-добро усвояване на практическите умения, част от учебно-практическите занятия се провеждат в МТСЦ и реална клинична среда.

8. Семинарни упражнения

Семинарните упражнения, се провеждат с цяла група, като предварително се препоръчва литература по темата, която ще се обсъжда. Отдава се предимство на работа в екип и екипните дискусии. Възлагат се задачи на студентите да подготвят и защитят своя теза (презентация) по тема, която преподавателят определя на предходното занятие. След това се провежда дискусия със студентите, пред които докладчикът - студент защитава позицията си по темата.

9. Информационни ресурси. Основна литература. Сайтове

Преподавателят разработва списък с препоръчвана литература по дисциплината, а именно:

1. Анатомия и физиология на женска полова система. Учебно помагало за студенти специалност „Акушерка“, „Медицинска сестра“, „Лекарски асистент“ под ред. на Доц. Милена Сандева, дм, 2025
2. Борисова С, Боева Т. Анестезиологични и интензивни грижи в акушеро-гинекологичната практика. МУ-Варна, 2020

3. Димитров А. Акушерство. Учебник за студенти и специализанти, АРСО, 2020
4. Димитров А. Гинекология. Арсо, 2023
5. Димитрова В, Евтимова Т. Специални акушерски грижи при нормално и патологично раждане. МУ-Варна, 2021
6. Димитрова Д. Здравословен начин на живот по време на бременност. МУ-Варна, 2022
7. Илиева П., Инфекциозни заболявания и бременност –изд. Знание 2002
8. Милчева Хр., Практически основи на сестринските и акушерски грижи, КОТА-Стара Загора 2007
9. Налбански Б., Налбански А., Учебник по акушерство и гинекология, изд. 2003
10. Нанов З., Ембриология на човека –изд. 2003
11. Пехливанов Бл., Малинова М., под редакцията на доц. Т. Шмилев Справочник за диагностика и лечение на детските болести, Мед. издателство „Райков” 2008, стр. 653 – 678
12. Смилов Ив., Обезболяване в акушерство – Мед. издателство АРСО, 2002,
13. Торньова Б., Нравствена култура на специалистите по здравни грижи, ЕКС-ПРЕС 2006
14. Хаджиделева Д. Комуникативна компетентност в акушерските грижи. МУ-София, 2016
15. Хаджиделева Д. Практикум по акушерски грижи при нормална бременност, нормално раждане и нормален пуерпериум. МУ-София, 2016
16. Хаджиев Ал., Карагъзов Й., Акушерство – София, 2005

10. Контролни работи

Текущият контрол на студентите се осъществява чрез тестове или контролни задания. Интензивното натоварване е важен фактор за придобиване на трайни знания и умения. Преподавателят контролира напредъка на студентите минимум два пъти в семестъра. На студентите се предоставя своевременно информация и разяснения на резултатите от контрола, което да подпомогне по-нататъшната им подготовка. Резултатите от тези проверки влизат като компонент в крайната оценка за семестъра.

11. Самостоятелна работа и ангажираност на студента

Самостоятелната работа се ръководи от преподавателя, който напътства студента, както в литературните източници, така и в методите на тяхното усвояване. При необходимост студентът посещава часовете за консултация на преподавателя.

12. Сътрудничество между студентите и преподавателския екип

Сътрудничество се изразява в:

1. Ангажираност на преподавателя към студента и неговата предварителна подготовка, текущи трудности по усвояване на материала и възможности с индивидуална програма на учене да постигне повече.
2. Използване на приемните часове за консултации.
3. Включване на студентите в екипи по научни задачи, изследвания, проекти и др.

13. Изпити

Оценките по дисциплината се дават за:

1. Текущ контрол – устен и/или писмен, беседи. Регистрация в индивидуален картон.
2. Краен контрол - изпит сесия VI семестър / теория /. Комплексен държавен изпит.

14. Стандарти за оценяване:

Стандартите за оценяване са съобразени с Академичния стандарт, приет с Решение на АС – Протокол № 9/26.11.2015 г.

Оценяване:

- Отличен (6) – за добро познаване на информационните източници, задълбочено овладени ключови и допълнителни знания и умения, осмислено и правилно разбиране на материята, умения за решаване на сложни задачи, собствено мислене и аргументиране на решенията.
- Мн. добър (5) – за много добре овладени ключови и допълнителни знания, осмислено и правилно разбиране на материята, умения за прилагане на наученото при сложни казуси задачи.
- Добър (4) – за овладени ключови и допълнителни знания за решаване на казуси и задачи, но без да може да ги развие до самостоятелно мислене;
- Среден (3) – за усвоени ключови знания и решения на прости задачи.
- Слаб (2) – не отговаря на нито едно от изискванията по-горе.

При започване на занятията по дисциплината студентите биват запознати със стандартите за оценяване, процедурите за провеждане на текущ контрол и възможностите за получаване на обратна връзка за напредъка им през семестъра.

15. Формиране на крайната оценка

Крайната оценка определя в каква степен даденият студент е постигнал целта на обучението, поставена в началото. Тя е двукомпонентна и включва оценка от писмен изпит и оценка от устен изпит.

$$Q_{\text{крайна оценка}} = K_1 Q_{\text{оценка от писмен изпит}} + K_2 Q_{\text{оценка от устен изпит}}$$

$$K_1 = 0,70$$

$$K_2 = 0,30$$

Крайната оценка се получава като сбор от оценките по шестобална система от двата компонента. Ако един от компонентите на крайната оценка е слаб 2, то крайната оценка е задължително слаб 2.

При формиране на окончателната оценка се взимат предвид и резултатите от текущото изпитване през семестъра.

Изпитните материали се съхраняват и се предоставя възможност на студентите да се запознаят с тях и основанията за оценка по ред и процедура, обявени предварително. Периодът, в който се осигурява достъп на студентите до изпитните материали и резултати, е не по-дълъг от 5 работни дни след датата на изпита.

Настоящият академичен стандарт се предоставя на студентите в началото на обучението по учебната дисциплина.

Приет на катедрен съвет с Протокол № 8/14.09.2026 г.